

Az *Elatine ambigua* Wight. újabb termőhelyei.

Über neuere Standorte d. *Elatine ambigua*.

Irta: **Margittai A.** (Munkács).

Az *E. ambigua* néhány termőhelyét publikáltam már e folyóirat 1927. évfolyamában (pag. 15.); azóta több újabb termőhelyet sikerült felfedeznem Bereg megyében. Ezek egyike a Vérke folyó partja, Batka-tanya mellett, Beregszász és Muzsaly között, nem messze a vasúti vonaltól. Itt a tanya mellett a Vérke folyó partján, 1927. november hó 4-én seregesen termett. A megáradt Vérke a termőhelyet elöntötte és az *Elatinek* egynéhány centiméterre a víz alá kerültek. A másik termőhely szintén a Vérke partján, a rafajnaújfalusi erdőben van. Ez az erdő Rafajna-örház és Rafajnaújfalú között terül el. Az erdő legelőül szolgál és jószág vizet inni jár a Vérkére. Az összetaposott parton 1927. szeptember 28-án szintén seregesen termett az *E. ambigua*, de nem a vízben, hanem a nedves parton.

Mindkét termőhelyen növe *E. ambigua* nem egyezik meg Moesz által adott diagnózissal. Eme *Elatinek* virágkocsányai anynyira rövidek, hogy a virágokat bátran ülőknek mondhatjuk.

A harmadik termőhely a Csaronda-patak marhataposta partján van, ott, ahol Csapról jöve Kisdobrony felé, az országút szeli a csatornát. Az országúttól a Csaronda balpartján a vasút felé egy nagy legelő terül el. A csatorna balpartján az összetaposott sárban, ameddig a legelő elnyúlik, mindenütt megtalálhatjuk a *E. ambigua*-t. Szedtem 1929. július 31-én. A nedves parton növe példányok majdnem ülővirágúak voltak, a néhány centiméternyire a víz alatt növe példányok rövid kocsányúak.

1927. óta több ezer példány *E. ambigua*-t vizsgáltam meg s arra a meggyőződésre jutottam, hogy a virág-kocsány hossza mindig a nedvesség fokától függ. Minél nedvesebb a talaj, annál megnyultabbak a kocsányok. A nagyon nedves talajon vagy a sekély vízben növe példányok kocsányai nemcsak elérik a levél felének hosszát, hanem némelykor még a leveleknél is hosszabbak. Ezzel szemben a kiszikkadt sárban növe *E. ambigua* virágai ülők vagy csak nagyon rövidkocsányúak s e kocsányok ilyenek is maradnak, ha a növény később esetleg víz alá is kerül. Az ilyen *E. ambigua* egészen az *E. triandra* diagnózisának felelnek meg. Míg az *E. hungarica* lényeges jegyekben különbözik a vele

rokon *E. gyrosperma*-tól (*E. Oederi* MOESZ), addig alig tudom megkülönböztetni az *E. ambigua*-t az *E. triandra*-tól. A virágkocsány hosszúsága nem lehet megkülönböztető jegye az *Elatinek*-nek. Igaz ugyan, hogy az *E. gyrosperma*-nál sohasem látam nyelesvirágú példányokat, még akkor sem, ha azok mélyen a víz alatt teremnek, de az *E. hungarica*-nál a nedvesebb helyen növő példányok hosszúkocsányúak, a szikkadt sárban növő példányok ülővirágúak. E két *Elatiné*-t nem a virágkocsány nagysága különbözteti meg egymástól, hanem a csészelevelé nagysága és a mag alakja.

Az *E. hungarica*-nál akár ülő, akár kocsányosvirágú alakjáról van szó, a csészelevelek mindig nagyobbak a termésnél és szabad szemmel is tisztán láthatók. Ezzel szemben az *E. gyrosperma*-nál olyan aprók, hogy még nagyítás mellett is alig észrevehetők s jóval kisebbek a termésnél. Az *E. hungarica* magja kiflialakú és a mag vége sohasem érinti a mag törzsét. Ezzel szemben az *E. gyrosperma*-nál a mag annyira meggörbült, hogy az egyik vége mindig éri a mag testét. Az *E. triandra* és *E. ambigua* közt ilyen lényeges és szembetűnő különbséget nem tudtam találni. A virág ülő vagy kocsányos volta nem lényeges megkülönböztető jegy. A magvak alakja sem mutat lényeges eltérést a két fajnál. Maradna a csészelevelek száma, mely az *E. ambigua*-nál 3, a *triandra*-nál pedig 2. A csészelevelek eme *Elatinék*-nél azonban olyannyira aprók, hogy csak nehezen láthatók.

Parmelia glabra (Schaer.) Nyl. alakköre.

Les formes du Parmelia glabra (Schaer.) Nyl.

Irta : { Gyelnik V. (Budapest.)
Par : {

ZAHLEBRUCKNER a Cat. Lich. Univ. vol. VI., 1929. című művében (p. 91.) két varietást említ. Egyik a var. *epilosa* STEINER. Az originális leírásban (Ann. Mycol. XVIII., 1919., p. 23.) a következőket írja: „... cortex superior thalli et involucri pilosus.“ A felület szőrössége a CaCl reactio mellett a fajnak legfőbb faji saját-sága, ha tehát, mint var. *epilosa* esetében is hiányzik, úgy vagy új, vagy más fajról van szó.

Másik varietás a var. *sorediomanes* NYL. (Flora. LXVIII. 1875. p. 448.). Ezt írja róla: „Differt thallo... sorediis.. pro maxima parte tecto.“ A mi fajunk *sorediummentes*, tehát ez a varietás semmiképpen sem tárgyalható ennek a fajnak alakkörén belül.

E dolgozatban tárgyalt anyag a Magyar Nemzeti Múzeum Növénytani Osztályának herbariumában, Budapesten található meg.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1930

Band/Volume: [29](#)

Autor(en)/Author(s): Margittai Antal

Artikel/Article: [Über neuere Standorte d. *Elatine ambigua* 14-15](#)